

אד.

פרוטוקול מס. 87/ב'

מישיבת ועדת הכספים
התקיימה ביום ב', כ"ח באייר, תשי"ד - 31.5.54 בשעה 10.45

נוכחים : היו"ר י. גורי
ח. אריאב
י. בדר
ט. דיין
ק. לוז
י. פורדר

מזמנים: מר שטנר
(מר ניר
מר פונט

מנהל הארנונה. - מנהל רמת הפיתוח.
מר הנציג - היועץ המשפטי של משרד האוצר.

סדר-היום: (1) תקציב רשות הפיתוח לשבת 1953/1954;

(2) חוק הארנונה לפיצוי נדקי מלחמה (תיקון)
תשי"ד - 1954.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. גורי:

י. בדר:
אני מציע כי נקיים דיון דחוף בענין ביטול הסובסידיות, שהמסקנות הנובעות מכך. הסובסידיה לבניין מכוסה על-ידי 26% מיליון הל"י המופיעים בתקציב בסעיף "הענקות להוזלת מצרכים חיוניים", והחלטה על ביטולה פירושה מבחינה פורמלית העברת הסכום לטעיף אחר או אי-העברתו כלל. זהו הצד הפורמלי של הבעיה, אולם קיים צד יותר רציני: אותי מענין לדעת לטם מה נעשה הדבר, והאם אין כוונה לבזוז כספים אלה למטרות בלתי פרודוקטיביות?

הדו"ח של גאט חולק הפעם לכל מערכות העתוננים, לגופים כלכליים וציבוריים. זהו דו"ח חסר, ואני מציע כי חברי הוועדה יקבלוהו, כי גם בנדון יש צורך בדיון דחוף.

עלינו לקיים דיון על מדיניות המחירים והסובסידיות; הדבר קטור גם בבעיית אינדקס יוקר-החיים שיש לה חשיבות רבה לגבי תקציב המדינה. ביטול הסובסידיה לבניין עשוי

א.ד.

ג. בדב: אני מבין כי מבקשים מאתנו לאשר תקציב של 1953/54, זאת אומרת: אישור רטרואקטיבי. אין ספק כי לכנסת יש רשות כזו, אולם סמכויות הוועדה בנדון אינן מלאות, הן סטטוטוריות, ואני מטיל ספק אם מותר לנו במאי 1954 לאשר או לא לאשר תקציב רשות הפיתוח לסנת 1553/54, טבל מקום אני טבור כי לא רצוי הדבר.

הנר"ר י. גנרי: קשה לעדער על דברי חבר-הכנסת בדב. יש כאן שני שלבים של אישור: שלב ראשון - של ועדת הכלכלה, והשלב השני - של ועדת הכספים, אולם גם ועדת הכלכלה אישרה את התקציב לאחר שנת הכספים הנדונה.

ג. בדב: אני מציע כי הסלטונות ידאגו לחקיקת חוק תקציב סתאים. בהתאם לחוק רשות הפיתוח יסגן שתי דרכים מקובלות לקביעת התקציב, האחת - קביעת תקציב בתקציב המדינה; השנייה - החלטת ועדת הכספים, בהתאם להסלצת ועדת הכלכלה. חוטבני כי הדרך הראשונה היא הדרך הרגילה.

כחוק תקציב המדינה נקבע שתי סותר לוועדת הכספים לטפל בתקציב המדינה ולהרשות להוציא כספים לאחר תום שנת הכספים. במקרה זה אין לוועדה סמכות של אישור הוצאות שנעשו ללא תקציב, ולכן אני מציע לפתור את הבעיה בדרך של חקיקה.

מר טטור: אני מכיר בחומרת הטען, בו אנו צריכים לבוא בסוף מאי 1954 ולבקש אישור לתקציב של שנת 1953/54. הסברתי את הדבר בוועדת הכלכלה ואני חוזר על כך עתה. תוך שנה זו חל מפנה בכל פעולתה של רשות הפיתוח: העברתם של נכסי הנפקדים גרטה לסינוי מוחלט בתקציב ובהיקף העבודה.

אשר להסלצת ועדת הכלכלה בנוגע לתקציב 1954/55 והתקציבים הבאים עלי לומר, כי תקציב 1954/55 כבר טוכן והוא יונא לוועדה בימים הקרובים. ידוע כי חלק מתקציב זה כלול בתקציב המדינה, ובוועדה זו היה דיון מקיף בכל הסאלות הכרוכות בכך.

לגבי תקציב 1953/54 באנו בדברים עם היועצים המספטיים של שרדנו, ולדעתם אין מניעה כי גם בשלב זה תאשר ועדת הכספים של הכנסת הוצאות של שנה שעברה, דהיינו, שהצעה זו תאוטר בהתאם לסיפא של הסעיף: "לפי הסלצת ועדת הכלכלה".

הנר"ר י. גנרי: גם טהטיפא של הסעיף מסתבר שהאישור צריך לבוא לפני ההוצאות ולא לאחריה.

מר טטור: ברור סוועדת הכספים של הכנסת היא הוועדה שבסמכותה לאשר תקציב זה בכללו, לפי הסלצת ועדת הכלכלה. אין זה המקרה הראשון שלפני המוסד הצריך לאשר תקציב טובאים לאישור תקציבים שעבר זמנם.

הסלצת ועדת הכלכלה קיימת, ואנו מביאים את התקציב לאישור ועדה זו. איננו מתעלמים מהעובדה שהדבר הוא מחוץ לסגרת המקובלת של הבאת תקציב לאישור בזמן, ורוצים לתקן זאת.

הנר"ר י. גנרי: לצערי איני יכול להסכים להנפקת מנהל רשות הפיתוח, אני טוכן לפנות ליועץ המספטי, ודעתו תהיה מכרעת בנדון. אני מציע כי בינתיים נדון על התקציב לגופו.

הוחלט: לדון על תקציב רשות הפיתוח לסנת 1953/54, ואישורו יהיה מותנה בחוות-דעתו של היועץ המספטי.

אד.

מב. שטנר:

הצעת התקציב, כפי שהיא מוגשת לפה, עמדה במסך הטבה שעברה בטחירה למציאות בנקודה אחת בלבד: לגבי התשלומים של הקרן-הקיימת. בהצעת התקציב מופיע סעיף הכנסה של 4 מיליון ל"י, שהקרן-הקיימת היתה צריכה לסלם לרשות הפיתוח על-חשבון קניית 2,400,000 דונם אדמה. מסכום זה קיבלה רשות הפיתוח רק 425,000 ל"י, היינו: 10% בלבד. באופן כזה נאלצנו לסנות את תקציב ההוצאות, והסינויים באים לידי ביטוי באותם הזיכויים שהיינו צריכים לזכות את חשבונות האפורטרופוס לנכסי נפקדים והטמסלה. ההכנסה המסוערת מהקרן-הקיימת היתה 4 מיליון ל"י, קיבלנו - 425,000 ל"י, והפרט הגיע איפוא ל- 3,575,000 ל"י. הפרט זה כוטה בסלושה דרכים: (1) זכינו את חשבון האפורטרופוס ב- 2,350,000 ל"י במקום 3,100,000 ל"י; (2) הקטנו את חשבון העודף של 2 מיליון ל"י ב- 1 מיליון ל"י; (3) את הסכום הנותר חסכנו בהוצאות הפיתוח שהיינו צריכים להטקיע.

כל יתר הסעיפים הטופיעים בתקציב מתאימים

למציאות.

אשר לתקציב ההכנסות היתה הפתעה לטובה לגבי ענף הפרדסנות, היות ויבולי הפרדסים עלו על המסוער. מספר התיבות הגיע ל- 1,600,000 ברוטו, מזה 900,000 תיבה מפרדסים שעובד על-ידי רשות הפיתוח ו- 700,000 תיבה מאלה שעובדו על-ידי יכין-חק"ל ופרדס סינדיקט. (י. פורדב: מי טיפל בסיווק?) המועצה לסיווק פרי הדר.

רצוני להציג כמה טאלות שהן בגדר מטאלות.

א. הרצפלד:

(1) האם קיימת נטיה ברשות הפיתוח להעביר קרקעות הראויות לעיבוד והתייטבות לרשות הקרן-הקיימת, בתנאי מכירה או חכירה? אני סבור כי העברה זו לא תזיק למדינה, כיוון שרשות הפיתוח יכולה לקבל מאת הקרן-הקיימת אותם הסכומים שהיא מקבלת מפרטיים, אם הקרקע תימסר בתנאי חכירה. איני מדבר עתה על אותן הקרקעות באזורים העירוניים שהוחלט למכור.

(2) האם נמכרו אדמות בטטחים עירוניים? ואם כן - כמה במטבע חוץ וכמה במטבע ישראלי?

(3) מנהל רשות הפיתוח יודע, כי בחדשים האחרונים נעטה טאמץ גדול על-ידי הטמסלה ואגף הסיכון במסדר העבודה, לחסל את המעברות שיוטביהן גרים בפחונים ובדונים. אני יודע כי בעיית הקרקע לא נפתרה לגמרי, ולכן אני מציע להעביר את הרשימה שהובאה לפנינו על-ידי אגף הסיכון ביחס ל- 11,000 המטפחות, לרשות הפיתוח, כדי שגם היא תתרום את חלקה לפתרון הבעיה, במידה שהדבר נובע לקרקעות שעומדות לרשותה.

י. פורדב:

אני מנסה לקבל פרטים על היחסים בין רשות הפיתוח לבין הקרן-הקיימת, ועל ההסכם ביניהם בקשר לדחיית תשלום החוב. מהו הסכום הכולל שהקרן-הקיימת צריכה לסלם לי נראם שצריך להבהיר את פני הדברים.

רצוני להעיר הערה עם נימת ביקורת כלפי האוצר יותר מאשר כלפי מנהל רשות הפיתוח. כאשר התנהל המאבק על מכירת 100,000 הדונם באזורים העירוניים, אמר מר קפלן מסנוח, כי היו שני ביטוקים להחלטה זו, האחת - כי האוצר זקוק לכסף, והשני - כי לקרן-הקיימת אין רכוש גדול בעיר, והטמסלה מעונינת למכור קרקעות כדי להטפיע על מחירי הטגורסים ולעזור לסיכון. עלי לומר, כי אינני מרוצה ביותר מהפוליטיקה של המחירים של רשות הפיתוח. מחירי הקרקעות של רשות הפיתוח צריכים להתאים למציאות; הם אינם צריכים להיות יותר גבוהים טאלה סדורסים אנשים פרטיים.

אד.

אני יודע על כמה טקרים בהם אפשר היה לקנות קרקע יותר בזול מפרטיים מאשר מרשות הפיתוח, ואני מתנגד לפוליטיקה זו של האוצר. לי נדמה כי תפקידה החשובה של רשות הפיתוח הוא להיות רגולטור של מחירי השוק.

מהו מצב ההעברות, ובאופן טיוח העברות לאנשים מחוץ-לארץ שעשו חוזים? אני יודע כי ישנן תלונות רבות בקשר לכך, ולפעמים קשה להסביר לאנשי חוץ מה הם התנאים הטייפיים השוררים אצלנו. שמא כדאי לסקול הצעה בדבר מתן "טייטל דייד" ארעי, כדי להניח את דעת האנשים?

ח. אריאב: כאן יש פירוט של "אומדן ההכנסות". כיוון שאנו דנים עתה בתקציב שעבר זמנו, מן הדין הוא שנדע מה היו ההכנסות המסמיות.

מה המצב בקשר למכירת פרדסים - האם הם נמכרים? ואם מדובר על מכירות, מתעוררת השאלה שהציג חבר-הכנסת פורדר: איך וכיצד נקבעים המחירים?

ש. ריינ: דובר כאן על יבול כולל של הפרדסים, אני מבקש לדעת כמה תיבות לדונם נתנו הפרדסים, כדי לעמוד על טיבם?

מה הקשר בין רשות הפיתוח וחק"ל?

מה המצב בקשר להעברת המטעים לרשות המחלקה להתיישבות עבור מתייטבים?

כמה חייבת הקרן-הקיימת, וכמה קרקעות הועברו לרשותה? אם הקרן-הקיימת אינה יכולה לעמוד בהתיישבותיה, מתעוררת השאלה, מה תהיה המדיניות והקו בטוח זה?

כמה אדמות הועברו מרשות הפיתוח לאנשים פרטיים, וכמה להתיישבות קולקטיבית?

כאן מופיע סכום של 2 מיליון ל"י כעודף הכנסה; אם הקרן-הקיימת נטמנה חייבת למעלה מ-3 מיליון ל"י, מסתבר שיש גרעון ולא עודף. הייתי מבקש לדעת מהו החסכון.

ס. לוז: באיזו מידה הספיע היבול המבורך של הפרדסים על ההכנסות?

האם האומדן של עודף ההכנסות נתאמת?

הינ'ר י. גורי: נראה לי כי יש מעין ערבוב תחומים בטבנה התקציב, והחלוקה של ההוצאות הארגוניות המפוזרות בטעיפי טבנה טובים אינה מאפשרת אוריינטציה בהירה בתקציב. טוב היה להבדיל - והערתי זו סכונת לגבי התקציבים הבאים - בין כלל ההוצאות המינהליות (מסכורות עובדים והוצאות אדמיניסטרטיביות) לבין ההוצאות האופרטיביות.

מר שטר: שאלת היהסטים בין הקרן-הקיימת לבין רשות הפיתוח, או יותר נכון בין הקרן-הקיימת למדינה, תובעת דיון מחדש. איני רוצה למסור כאן הודעה בסם המטלה, אני אומר זאת בסמי אני, אבל כיוון שזו בעיה ההופכת להיות כמעט ראשונה במעלה, יש לבררה מחדש.

אם הגענו למצב בו הקרן-הקיימת רכשה מתוך רכוש המדינה 2,400,000 דונם קרקע, והתחייבה על כך בסכום כולל המגיע ל- 100 מיליון ל"י בקירוב, בתשלומים ל-28 שנה, וזה כולל 2/3 של השטח הנתון להתיישבות, לתכנון ופיתוח - הרי זו אינה רק שאלה של יחסים כספיים רגילים בין המדינה ומוסד קרקעי כמו הקרן-הקיימת, אלא זו שאלה של מה מקומה של המדינה בכיוון של פיתוח חלק מאותם שטחים שנפלו בחלקה של הקרן-הקיימת.

נוסף לכך, קיימת שאלה היחסים הכספיים בין הקרן-הקיימת לבין רשות הפיתוח. אינני חושב כשזוהי בגדר מקרה - למרות שאין כמעט דוגמה לכך שמוכרים קרקע בתשלומים ל-28 שנה - כי העומס הכספי שנלח עליו הקרן-הקיימת ואולי גם צמצום אפשרויותיה שבא במשך השנים האחרונות - מביאים בהכרח לידי הצורך בדיון מחדש. יתר על כן, עומדת השאלה ששאל חבר-הכנסת הרצפלד לגבי הקרקעות שטרם נמכרו: האם יש הגיון למכור קרקע ולקבל תמורתה רק בעבור 30 - 28 שנה? זו גם אינה בעיה פיסקלית גרידא, אלא בעיית הפיתוח החקלאי. נשאלת השאלה: מה יהיה גודלו של אותו שטח של קרוב למיליון דונם - ואיני נדקב כאן מספר מדוייק - האם אופן השימוש בו יהיה קודם-כל להתיישבות, ומה יהיה הקשר בין בעל הקרקע לבין המתיישבים. אלו הן נראש וראשונה שאלות של פיתוח חקלאי ולא שאלות כספיות בלבד. יש גם לבחון את הבעיה, אילו שטחים יש להועיד לנטיעת פרדסים, לאור העובדה כי אצלנו תופסת כיום את המקום הראשון בין הארצות הסגולות פרי הדר במזרח התיכון. בעיית הפרדסנות אצלנו עומדת ברומו של עולם, כי היא תקבע את עתידנו.

אתחייב בנפשי, ולא בשם הממשלה, ואגיש לכי לדעתי יש לעבין זה רק פתרון אחד: תקום הקרן-הקיימת לקנין מדינת ישראל, וזרכו בתוך מוסד זה את כל הרכוש החקלאי, בין מה שנמכר ובין מה שטרם נמכר - תוך שמירה על עקרונות הקרן-הקיימת כפי שנקבעו בזמנו. ברור כי יש צד שני של המטבע - בעיית מיזוג הקרנות ושטירה על יכולת של איסוף כספים. אולם בזה רצוני לומר, כי הוויכוח אינו קל ולא קצר, ולכן על שאלתו של חבר-הכנסת הרצפלד: מה ייעשה בקרקעות החקלאיות שהן עדיין בידי רשות הפיתוח - אני יכול לתת תשובה חלקית בלבד: כי ייעשה כל מאמץ לעבד את הקרקעות על-ידי החכרה זמנית, ביחדד נבצב; וכי בכל מקרה של אפשרות להתיישבות קבע - תועמד קרקע לרשות המתיישבים.

ותינתן העדפה להתיישבות קבע. על יחסים יותר מדוייקים לגבי שטחים אלה בין הקרן-הקיימת לבין רשות הפיתוח ולבין המדינה - איני יכול לתת ברגע זה תשובה.

מכירת קרקעות עירוניים - קודם כל, תרכוש הנדרן אינו מגיע ל- 100,000 דונם, הוא בגבולות של 60,000 דונם, אלא אם כן תבוא הרחבה נוספת של אזורי שיפוט עירוניים, או הכרזה על מקומות ישוב בערים. אשר לבעיית המכירה, הרי חלק גדול של קרקעות אלו מסמט את הממשלה לצרכיה היא, בעיקר לצרכי שיון. שיכונים ציבוריים, שיכונים עולים והשיכון העממי הוקמו על קרקעות אלו בערים, גם על שטחים שנמכרו לקרן-הקיימת. מחצית היחידות שהוקמו בוסגרת שלב א' של השיכון העממי הוקמו על קרקעות של רשות הפיתוח. בכך יש גם תשובה חלקית לשאלתו של חבר-הכנסת פורדר, כי אם מספקים קרקעות לשיכון בערים, מורידים על-ידי כך את מחירי הקרקעות שהן בידי אנשים פרטיים.

אשר למחירים, הרי כמה טרם כלכליים טענו נגד רשות הפיתוח שהיא מוכרת את רכוסה בזול מדי ובתנאים נוחים מדי. קנה-המסדה שלנו הם מחירי הסוק, מתוך הנחה שהמערך הממשלתי, המסתמך לקבוע אל נכון את מחירי הסוק, אינו יכול לדייק במאת האחוזים, והשינוי יכול לנוע בגבולות של 10% עד 15%. אי-אפשר לתעון נגד שר האוצר ולומר, כי הוא זקוק לכסף ומעוניין למכור ככל האפשר יותר, ויחד עם זה לומר שהוא מחזיק מחירים גבוהים.

אד.

לחבר-הכנסת הרצפליד עלי להשיב, כי אהרון
זאת לזכות גדולה, אם רשות הפיתוח תוכל לתרום לפתרון בעיית חיטול
המעברות על-ידי העמדת שטחים נכסומות שיש לה קרקעות. באותם המקומות
שאינן שטח קרקעות לרשות הפיתוח וקצרה ידה מהוסיע על-ידי מתן קרקע
במיטריין, נהיה מוכנים לעזור אולי באמצעות חילופי קרקעות.

להתייטבות הקולקטיבית מעבירים קרקע רק
באמצעות הקרן-הקיימת. לאנשים פרטיים מוכרנו עד כה רק כמה מאות
דונמים, ומיעוטם במטבע חוץ. בכלל אין כמעט קונים קרקעות במטבע
חוץ, ולא רק מידי רשות הפיתוח, אלא גם מידי אנשים פרטיים. המסים
העירוניים והממשלתיים על מברטים לא-מוצלחים הם גבוהים עד כדי כך,
שלאנשים לא כדאי לקנות מברטים.

לא ידוע לי על הטכס בין הקרן-הקיימת והאוצר,
לפיו תוכל הקרן-הקיימת לא לסלם או לדחות את תשלום התחייבויותיה.

אנו מעבירים חוזים ורוטמים אותם, אבל נכון
הוא שכל רישום הוא בבחינת מפעל כסלעצמו. אסור להצעה בדבר הנהגת
"סייל דיד" ארעי - נברוק אותה.

פרדסים - מאז היטיבה האחרונה ועד עתה
העברנו את כל הפרדסים שהיו מיועדים להתייטבות. עדיין מתנהל מסא
וסתן על מחירי הפרדסים, ולא מוכרנו פרדסים לפרטיים כיוון שטרם גמרנו
על התנאים.

האם באה תביעה מהמחלקה להתייטבות? **ש. דניין:**

המחלקה להתייטבות הגישה תביעה שהתבטאה
בשתי רשימות; רשימה אחת שכללה את הפרדסים
שהיינו צריכים להעביר הסנה, ושניה - הכוללת פרדסים להעברה בסנה הנאה,
בערך 3,000 דונם.

עצי פרי - שטחים גדולים של עצי פרי כלולים
במסגרת של 2,400,000 דונם. כ- 50,000 - 40,000 דונם עצי פרי נמכרו
לקרן-הקיימת והועברו להתייטבות. נוסף לכך יש 90,000 דונם עצי פרי,
אשר 50,000 דונם מהם מעובדים על-ידי "טעי האומה", ועוד 40,000 דונם
מוחכרים לפרטיים.

לרשות הפיתוח אין חובות, פרט לחובותיה
למטסלה. אי-התשלום על-ידי הקרן-הקיימת לא הכביס אותנו לחובות חיצוניים,
אלא הקטין את הסכום שהעברנו לאוצר.

יש עליה ביבול הפרדסים. בחלק גדול של
הפרדסים הנמצאים בשיקום היה היבול 70 תיבה לדונם, לעומת יבול כללי
של 100 - 95 תיבה.

המספרים המופיעים כאן תחת הכותרת "אומדן
ההכנסות" מבטאים את ההכנסות הריאליות, פרט למספרים של הקרן-הקיימת.

בדף הראשון נתנו ריכוז כללי של ההוצאות
הארגוניות, ואילו בפירוט ההוצאות של כל מחלקה נקבנו בסכומים של
ההוצאות האדמיניסטרטיביות פלוס ההוצאות האופרטיביות, כדי שתתקבל
תמונה שלמה של הוצאות כל מחלקה ומחלקה. אין סניעה מצדנו להיענות
להמלצת היושב-ראש.

היושב-ראש: **היושב-ראש:**
הוויכוח נסתיים. ההצבעה על תקציב רשות
הפיתוח תתקיים לאחר קבלת חוות-דעתו של
היועץ המספטי.

חוק הארנונה לפיצוי נזקי מלחמה (תיקון) תשי"ד - 1954.

היו"ר י. גנרי:

בישיבה האחרונה נתעוררה שאלה אם להסתיין בדיון עד לאחר שהממשלה תכין את החוק הנוסף - אם בצורת חוק נבדל או כחוק שישתלב בחוק זה - לפיצויים לנזקי גוף ביקסנו את ד"ר לנדאו לברר סתי' יוגש החוק לכנסת.

ד"ר לנדאו:

ההצעה תוגש רק בעוד חודש, ואנו מבקשים לכן לא לדחות את הדיון בחוק זה.

היו"ר י. גנרי:

אם אני סבור שאין צורך לדחות, מטעם בוסף: הדבר יהווה תקדים לא רצוי אם ועדת הכספים תדחה בכוונה תחילה - בלי סיבה אובייקטיבית - דיון בהכנת חוק לקריאה שניה וטליסית בכנסת.

י. גנרי:

הדבר אינו רצוי, אבל הוא לא יהווה תקדים.

טעיף 1 (היו"ר קורא את הטעיף)

ד"ר לנדאו:

בהתאם להערה שנשמעה בוועדה, החלטנו להצמיד את הגדרת ה"בעל" לענין הגבייה.

ק. לונ:

לדעתי יש לפחוק את המלה "יבול" מההגדרה של "סלאי סחורות". בטעיף 2 (ג) סוגר מה זה "סלאי חקלאי", ולמה להכניס בטעיף 1 את המושג הזה?

מ. הגני:

ההגדרה של "סלאי סחורות" היא לצורך החוק כולו, ואיל המושג של "סלאי חקלאי" מופיע רק באותו סעיף ומגדירים אותו רק לצורך סעיף זה.

ק. לונ:

יש בחוק סעיף המשחרר נכסים מסוימים, שסויים אינו עולה על 600 ל"י, מסס ארנונה, אם כל נכסי הנעל אינם עולים על סווי של 1,000 ל"י. אם אגודה שיתופית, שיש לה 10 דירות, למשל, שכל אחת סווה רק 600 ל"י וביחד 6,000 ל"י, תיחשב כבעל - היא תצטרך לשלם, וזו אינה כוונת המחוקק. אם אין כוונה להטיל מס על בנינים שאין החוק מתכוון להם - צריך למצוא נוסחה אחרת ולדבר על "גביה" ולא על "בעל".

י. גנרי:

חוסבני כי התיקון להגדרת "ציוד" יש בו מסוים הרחבת מסגרת הארנונה על סוגי נכסים שעד כה לא היו כלולים בארנונה, על סוגי נכסים חדשים. אני מתנגד לכך, שנושא חדש יובא לדיון בנרם עכר את הקריאה הראסונה. אם יש ספק בדבר - אני מוכן להסביר זאת בוועדת הכנסת.

אטר להגדרת "בעל" הכוללת חברה פרטית או אגודה שיתופית, רצוני לסאול מדוע הוצאה מכלל זה אגודה לפי החוק האוסוסני (וזאת אני עוד יכול להבין) או חברה ציבורית? מדוע לא נאמר סתם "חברה"? מדוע לא יכללו במסגרת חוק זה גם אותם הבתים שהבנק הלאומי בנה עבור עובדיו?

ד"ר לנדאו:

בתים אלה מהווים יחידות משפטיות נפרדות.

ק. לונ:

בפרקטיקה של הארנונה יש גביות מס על בריכות דגים וצינורות הסמונים באדמה. ארנונה היא ביט ולא מס על רכוש, ואין לגבות דמי-ביטוח עבור משהו שאינו יכול להיפגע, ובריכת דגים אינה יכולה להיפגע.

א.ד.

ב"ר לגדאנו:

האם אי-אפשר להפציק בריכת דגים?

ק. לונז:

אפשר לפרוץ בה קיר, אבל הבריכה עצמה לא תיהרס. יש לבטח את הדגים, אבל לא את הבריכה. הוא הדין בקשר לצינורות הטונים באדמה. סאי-אפשר לפגוע בהם בחוק אמנם לא נאמר דבר על כך, אולם הארנונה גובה, ונסאלת השאלה: אם יש לערער על כך בפני בית-משפט, או לדרוש כי הדבר ייאסר בפירוש בחוק או בתקנות.

ב"ר לגדאנו:

החוק אוסר לי "צ'וד" פירושו גם "מתקנים".

ק. לונז:

אם מתקנים כוללים גם צינורות טונים באדמה - אזי אני מציע תיקון בחוק.

ב"ר לגדאנו:

אנו מקבלים את התיקון המוצע, כי חברה או אגודה שיתופית ייחסבו כבעל לצורך הגביה ולא לצורך חיטוב הסלת המס.

סעיף 2.

ק. לונז:

את התיקון הנזכר בסעיף קטן (ג) יש לעשות גם ביחס לבעלי חיים המסמטים מסק חקלאי. מדוע יהיו "בעלי חיים" כנחינת "סלאי סחורות" ולא "סלאי חקלאי"?

ב"ר לגדאנו:

נודע לי - ואם זו טעות אבקש כי יתקנוני - כי תיקי הארנונה כוללים סמות רבים של חייבים, המסלמים פחות מלירה. בחוברת שקיבלנו אפשר לראות, כי בדצמבר 1953 היו ההוצאות האדמיניסטרטיביות של מס הבולים - פחות מ-1% של מס הכנסה - פחות מ-3%, של מס הרכוש - כמעט 19%. בדרך-כלל המסים, שיש עליהם הוצאות אדמיניסטרטיביות גבוהות, הם מועילים ורצויים פחות מאלה שיש להם הוצאות קטנות.

יש לי הרושם כי ההוצאות האדמיניסטרטיביות עבור תיקים של פחות מלירה אינם 18% אלא הרבה יותר, ואני מציע לכן כי נקבע, שאם השומא היא למטה מסכום מסוים - ואני חושב כי 2 ל"י זה הסכום המתאים - יש לבטלה. מכל מקום, אני מציע כי נקבל אינפורמציה על כך, ואז נחליט.

ב"ר לגדאנו:

דו"ח ההכנסות וההוצאות של הארנונה מראה כי ההוצאות היו בגבולות של 6% ולא 19%. נכון שהגביות שלנו הן קטנות מאד, והסקר של אזור הצפון מראה כי 72% מכלל המסלמים חייבים לשלם עד לירה אחת. אם נלך לפי הקו של חברה-הכנסת גדר - אזי המקומות הקטנים בספר לא יוכלו לקבל פיצויים עבור נזקים.

אני מוכן להרחיק לכת ולומר, כי כל החייב בפחות מלירה, ישלם לירה.

ק. לונז:

אני מציע כי המלים "הנמצא בידי חקלאי" יצורפו לסעיף קטן (ג), ובהגדרה של "סלאי חקלאי" ייאמר: "המסמטים לעסק או עשויים לסמט לעסק שהוא מסק חקלאי והנמצא בידי חקלאי".

סעיף 3.

ב"ר לגדאנו:

כאן רצינו לתת תוקף מספטי לתקנות קיימות.

אד.

אני מתנגד לכך. זהו ביטוח חובה, וכיורן סאתה יכול לגבות את הארנונה כמס - איש אינו יכול

ג. גר:

לצאת ממעגל הביטוח.

לפי סעיף 17 אלה על בניית הארנונה פקודת המסים ואם מישהו אינו מסלם בזמן - אין צורך להגיש נבדו תביעה מספטית אלא אפטר פטוט למסור את הענין לידי ההוצאה לפועל. יכול לקרות, כי אדם יסלם את הארנונה בסדר במטן שנים מספר, והנה דוקא בשנת מלחמה - עקב מסיבות המלחמה - הוא לא יסלמה. לפי נוסח זה, הוא מפסיד במקרה כזה את זכותו לפיצויים, אף על פי כן שבמטן כל השנים היה בסדר.

ק. לונ:

באשר "טר האוצר רטאי לקבוע סייגים לכך".

מב. גניב:

לדעתי יש לקבוע מועד לפיבור.

ק. לונ:

כל מועד שנקבע, פרעונו מביע לאחד 6 חדשים. סעיף זה בא להבטיח, כי אנשים לא יסלמו את הארנונה לאחר שנגרם להם הנזק.

נ"ר. לגדאן:

אפשר להוסיף פסקה ולומר: "אלא אם הוכח שהארנונה שולמה לפני היגרם הנזק ולא לאחרי".

הינ"ר י. גורי:

זהו עסק דו-צדדי, האחד ייב לסלם את הארנונה, והשני - פיצויים. בלי פרמיה אין פיצויים, אבל גם בלי פיצויים אין פרמיה. לכן אני חושב כי כאן יש טעות יסודית. אם מישהו מבוטח - אזי צריך לתת לו; אם לאו - לא צריכים לקבל ממנו כסף.

ג. גר:

מה יהיה גורלם של מסקי התקציב, אשר לא יסלמו ארנונה מפני שהסוכנות היהודים לא עמדה בהתחייבויותיה ללא שילמה להם את הכסף? יכולים להיות מקרים של אנשים שלא היתה להם האפשרות לשלם את הארנונה, אנשים היוטבים בספר - האם גם להם לא נסלם את הפיצויים? הרי כל הארץ מסלמת עבורם.

א. הרצפלד:

ענין זה היה נושא לוויכוח לפני 4 - 3 שנים, ואז הוחלט כי זהו ביטוח, וכל מי שמסתתף בו יקבל את הפיצויים. אם נלך לפי הקו של חבר-הכנסת הרצפלד, הרי יש להפסיק את הארנונה, וכל אדם שיקרה לו אסון - יקבל פיצויים.

נ"ר. לגדאן:

אנו נמטיח בדיון בישיבה הבאה.

הינ"ר י. גורי:

הישיבה נעולה.